

LARRY WINGET

FII COIOS:

**CUM SĂ NU MAI FII O VICTIMĂ
ȘI SĂ ÎȚI RECUPEREZI VIAȚA,
AFACEREA ȘI ECHILIBRUL**

Traducere din limba engleză: Mălina Iorga

 ACT și Politon

2015

CUPRINS

Prefață	11
PROBLEMA	15
TU EȘTI COIOS?	21
CUM FACI SĂ FII COIOS?	53
CUM SĂ FII COIOS CU BANII TĂI	87
CUM SĂ FII COIOS ÎN AFACERI	95
CUM SĂ FII COIOS ACASĂ	109
FII UN CETĂȚEAN COIOS	125
BENEFICIILE DE A FI COIOS	133
EFECTELE SECUNDARE CÂND EȘTI COIOS	141
Gânduri de final	151
Mulțumiri	155
Despre autor	157

E VREMEA
SĂ DEVII COIOS,
FOARTE
COIOS!

PROBLEMA

Am devenit o societate de blegi. Detest să admit asta dar, din moment ce eu nu sunt un bleg, o voi face. În cea mai mare parte, oamenii sunt niște blegi slabi, sclifosiți, smiorcăiți, trădători, bârfitori, fără coloană vertebrală și îi lasă pe alții să îi calce în picioare.

Oamenii prestează servicii proaste, iar noi le acceptăm fără a spune vreodată ceva despre asta. Le permitem prietenilor să ne spună lucruri dureroase, fără să spunem un cuvânt în apărarea noastră. Lăsăm ca guvernul – oameni pe care noi îi alegem și ale căror salarii noi le plătim – să profite de noi, în loc să ripostăm, votându-le demiterea. Stăm în săli de cinematograf și lăsăm ca oamenii să scrie mesaje, să răspundă la telefon și să vorbească tare unul cu altul, de parcă ar sta în propriile lor sufragerii, iar cei mai mulți dintre noi nu se obosesc niciodată să se facă auziți și să le spună să tacă naibii din gură. Privim cum oamenii își aruncă gunoiul în stradă sau în parcare și nu le spunem niciodată o vorbă.

Afacerile par acum a fi conduse de angajați răi, cu obiceiuri de muncă de proastă calitate și atitudini jalnice, deoarece managerul lor nu are curajul să îi disciplineze sau să le concedieze fundurile leneșe. Și, în multe cazuri, departamentele de resurse umane nu vor lăsa conducerea să își facă datoria de a-și conduce angajații, de teama unui proces din

partea vreunui tâmpit care i-ar putea da în judecată pentru că sentimentele sale fragile au fost rănite atunci când i s-a spus să treacă înapoi la treabă. E o nebunie!

Populara emisiune televizată *What Would You Do?* (*Tu ce ai face?*) pune oamenii în dilema „oare ar trebui să intervin?” atunci când văd că oamenii sunt jefuiți sau că sunt vandalizate proprietăți sau alte comportamente scandaloase. Din păcate, cei mai mulți oameni nu se fac auziți nici măcar atunci când sunt martori la o crimă, deoarece pur și simplu nu pot fi deranjați, nu vor să facă valuri sau pentru că le este frică.

Toate acestea trebuie să înceteze. Oamenii trebuie să se facă auziți, să pună piciorul în prag și să se comporte cu îndrăzneală! Trebuie să actualizăm și să personalizăm mărețul vers din *Eneida* lui Vergiliu „Audentes fortuna juvat!” – „Soarta îi ajută pe cei îndrăzneți!”

Să pui piciorul în prag pentru tine însuși nu mai face parte din ceea ce îi învățăm pe oameni. În schimb, îi învățăm pe oameni să sărute poalele altora. Încurajăm pasivitatea în reacțiile noastre față de hărțuitori, față de prostie și față de corupție. Tolerăm performanțele slabe, serviciile proaste, comportamentele inadecvate și alte practici inacceptabile. S-a ajuns ca a fi drăguț și a fi plăcut să fie mai importante decât a fi respectat. Îndrăzneala este privită chiorâș. Să ai o opinie puternică nu mai este calea de urmat pentru că ești considerat un extremist; să șchiopătezi de ambele picioare este mult mai popular.

Totuși, când oricare dintre aceste comportamente jalnice se întâmplă și ne afectează efectiv viețile, oamenii se plâng că se profită de ei. Sigur că se profită! Oamenii permit acest comportament de proastă calitate. Își permit lor înșiși să fie călcați în picioare și nu par să-și dea seama cum de li se întâmplă asta. Stai în mijlocul străzii – mișcă-te!

Toate acestea trebuie să înceteze. Cu toții trebuie să fim coioși, să ne comportăm cu îndrăzneală, să ne facem vocea auzită, să punem piciorul în prag și să refuzăm să acceptăm mai puțin decât ce este cel mai bun de la ceilalți sau de la noi înșine.

ÎNCHIPUIE-ȚI ASTA.

Imaginează-ți o societate în care oamenii fac ce este corect de fiecare dată. O lume în care fiecare persoană este onestă și are integritate și se ține de cuvânt. În care ajungem la timp. În care îi respectăm pe ceilalți, timpul lor, proprietatea lor, opinia lor. Închipuie-ți o lume în care oamenii sunt responsabili și îi trag pe ceilalți la răspundere.

Imaginează-ți afaceri în care angajații își fac treaba pentru că așa este corect. În care suntem mai interesați să facem o treabă bună decât să vedem câtă treabă putem evita fără a fi prinși. În care tratăm bine clienții și le oferim servicii deosebite, deoarece înțelegem că banii care ne plătesc pe noi și care țin compania pe piață sunt ai clientului. O lume în care angajatorii își tratează angajații cu demnitate și respect și în care angajații sunt recunoscători pentru locul lor de muncă și se dedică excelenței. În care ambele grupuri creează o echipă dedicată servirii clienților.

Imaginează-ți un guvern în care politicienii spun adevărul și își țin promisiunile. În care desfășoară campanii oneste, fără calomnii. În care refuză să își compromită convingerile sau să codoșească pentru anumite grupuri de interes, ca să primească mai multe finanțări pentru campanii și voturi. În care privim din nou cu stimă la oficialii noștri aleși, ca la oameni în care putem să credem, care vor să își servească alegătorii și nu să își petreacă tot timpul luând decizii numai pentru a putea fi realeși.

Imaginează-ți o lume în care părinții sunt mai puțin preocupați să fie prietenii copiilor lor și mai preocupați să crească adulți responsabili, productivi, ceea ce înseamnă să își asume răspunderea și să ia deciziile grele, nepopulare, de părinte. În care părinții dau exemple bune pentru copiii lor, cheltuindu-și banii pe lucruri care contează și învățându-și copiii despre bani. În care părinții citesc, fac sport, mănâncă așa cum e corect, se joacă împreună cu copiii lor și comunică deschis despre relații, sex, hărțuitori și subiectele sensibile pe care, în realitate, prea des le evită.

E prea mult să cerem toate astea? Probabil. Se vor întâmpla toate astea? Cu siguranță nu. Dar asta nu înseamnă că nu ar trebui să încercăm. Asta nu înseamnă că ar trebui să ne complăcem și doar să menținem statu-quoul, deoarece este nevoie de prea mult efort pentru a crea această lume.

Cum creăm o lume ca cea pe care tocmai am descris-o? Avem nevoie ca fiecare persoană să își facă partea. Ține minte: nu poți să schimbi lumea, dar poți să îți schimbi lumea *ta*. Iar dacă destui oameni se dedică pentru a-și schimba lumea și pentru a-și învăța copiii ce este necesar pentru a trăi acest tip de viață, atunci lumea va fi un loc diferit.

Aceasta este o informație însemnată (îmi place să dau avertismente dacă am o informație însemnată, ca să nu o ratezi!):

REZOLVĂ-TE PE TINE MAI ÎNTÂI!

Chiar așa – lucrează la tine înainte să te preocupi de alți indivizi. Adu-ți aminte că oamenii se schimbă când vor ei și nu când vrei tu, așa că, în loc să îți faci griji să îi îndrepti pe toți ceilalți, concentrează-te să te îndrepti pe tine însuși. Când crezi că ai stăpânit puțin treaba asta, atunci mergi

mai departe la copiii tăi și învață-i pe ei. Apoi trebuie să comunici cu oamenii cu care intri în contact în fiecare zi, ca să-i educi cu privire la noua ta viziune. Cel mai important, trăiește coios și dă un bun exemplu astfel încât să se prindă de cei din jurul tău!

VERIFICĂ-TE PE TINE ÎNSUȚI ÎNAINTE SĂ AJUNGI O RUINĂ.

Când toți înțeleg replica mai puțin tu, probabil e ceva cu tine, nu cu replica.

– Larry Winget

Să recunoaștem: i-am ofensat deja pe câțiva dintre voi. Înainte chiar să începem, ești indignat din cauza mea și a premisei cărții. Poate e titlul cras sau aluzia insinuată. Poate e poza de pe copertă sau cămașa mea sau cerceii.

Unii dintre voi vor fi ofensați de cuvintele alese de mine pe măsură ce citiți, spunând că sunt profane. Maturizați-vă. (Sau ați putea să faceți ceea ce spune titlul cărții și să fiți coioși).

Și te rog nu te obosi să-mi adresezi niciun „Dar Larry, nu înțelegi; eu sunt excepția de la ceea ce tocmai ai spus.” M-am săturat ca oamenii să vină cu tot felul de excepții la tot ce scriu. *Bineînțeles* că există excepții. Foarte puține lucruri vin fără o excepție de vreun fel sau altul. Mi-e imposibil să scriu un blog, o postare pe Facebook, un mesaj pe Twitter sau o carte care să se ocupe de problemele personale ale fiecărui

individ. Nu pot să scriu ceva care se aplică la 99 la sută dintre oameni în timp ce te mulțumește pe tine, acel 1 la sută. Nu îmi pasă că ai fost copilul mijlociu născut în Dakota de Nord al unor părinți pe nume Lester și Josephine, care câștigau exact 42.936 \$ pe an și că ai avut o soră mai mare cu păr roșcat, un frățior colțat cu sindromul Tourette, și un iepuraș pe nume Floppy și că, din aceste cauze, nu poți să alegi cum să fie viața ta și nu poți să fii sănătos sau bogat sau de succes. Totuși, asta pare să fie ceea ce așteaptă unii dintre voi.

În plus, am descoperit că aceia care se consideră a fi excepția de la regulă ar trebui să recitească regula.

Cei care se consideră a fi excepția de la regula ar trebui să recitească regula.

Iar pentru aceia dintre voi care tocmai au citit tot ceea ce am scris aici iar acum spun „cum îți permiți”, îmi permit pentru că eu chiar sunt coios.

TU EȘTI COIOS?

RĂSPUNDE LA ACESTE ÎNTREBĂRI:

- Le permiți oamenilor să profite de tine?
- Copiii tăi îți dau replica?
- Te surprinzi făcând munca în locul colegilor leneși?
- Îi lași pe oameni să se bage în fața ta la rând?
- Accepți servicii proaste fără să spui nimic?
- Mănânci mâncare rece în restaurant în loc să o trimiți înapoi?
- Le permiți oamenilor pe care îi plătești să întârzie la întâlniri?
- Lași lucrurile să meargă de la sine chiar dacă te deranjează?
- Îți lași prietenii să te rănească și nu spui nicio vorbă în legătură cu asta?
- Te simți adesea responsabil pentru alți oameni și pentru sentimentele lor?
- Te surprinzi că nu vrei să te exprimi de frică să nu jignești pe cineva?

LARRY WINGET

- Simți vreodată că oamenii nu te respectă?
- Te surprinzi cum îți compromiți opiniile și convingerile în încercarea de a te înțelege bine cu ceilalți?
- Te simți vreodată folosit?
- Oamenii îți vorbesc de sus?
- Oamenii te brutalizează emoțional, verbal, psihologic sau fizic?

Dacă ai răspuns „da” la oricare dintre aceste întrebări, sunt șanse destul de mari să nu fii coios. Dacă citești aceste întrebări și răspunzi în orice fel care să se apropie măcar de un „mda, Larry, dar nu înțelegi!” și apoi oferi explicații de ce lași oamenii să scape cu asemenea lucruri, atunci nu ești coios. Oamenii care sunt coioși nu oferă scuze sau explicații. Ei înfruntă faptele, își asumă responsabilitatea și fac față consecințelor. Și nu tolerează niciuna dintre mizeriile astea!

ÎNCEARCĂ LISTA ACEASTA DE ÎNTREBĂRI:

- Pui piciorul în prag pentru tine și pentru convingerile tale, chiar și în fața conflictului?
- Simți că ai control asupra vieții tale?
- Simți că ai un simț al utilității și hotărârii dimineața când te trezești?
- Îți recunoști problemele ca probleme, dar știi că le vei rezolva cu puțină trudă și puțină sudoare?
- Când te confrunți cu opoziție copleșitoare, înduri și te apuci de treabă?

- Ești încrezător în abilitatea ta de a face față provocărilor vieții?
- Când faci o greșală, îți asumi responsabilitatea pentru acțiunile tale?
- Iei atitudine când vezi că altcineva este brutalizat?
- Când ai parte de servicii proaste, te plângi politicos și îți faci nemulțumirea cunoscută?

Dacă ai răspuns „da” acestei serii de întrebări, atunci felicitări – ești coios.

UNDE SUNT OAMENII COIOȘI?

Oamenii erau cândva coioși. Știu că cei din generația mea (baby boom) erau coioși. Cel puțin când erau mai tineri. Este motivul pentru care generația mea a fost cea mai productivă din istoria recentă. Și cei din generația părinților noștri erau coioși. Nu acceptau rahaturi de la nimeni. Dacă erai nepoliticos sau insultai, cineva te dădea cu fundul de pământ. Dacă îi dădeai replica mamei tale, ți-o luai de la ea și pe urmă și de la taică-tău. Dacă intrai în belele la școală, părinții nu dădeau în judecată profesorul sau școala; știau că tu ești problema și te trăgeau la răspundere. Dacă erai hărțuit la școală, ai tăi te învățau cum să te aperi, iar profesorii vă lăsau să rezolvați lucrurile între voi, intervenind puțin sau deloc. Dacă la serviciu mințai sau întârziiai de prea multe ori, erai concediat. Dacă ne atacai, ca țară, te trăgeam la răspundere și mergeam la război și îți tăbăceam fundul.

